Raadsvoorstel

Raadsvergadering : 18-02-2021
Agendapunt : 4.2
Voorstelnummer : 2021 - 008

Gemeente Landsmeer

Aan de raad,

Onderwerp:
Raadsrapporteurs

Voorgesteld raadsbesluit / c.q. beslispunten:

1. Maximaal 2 raadsleden te benoemen tot raadsrapporteur per gemeenschappelijke regeling, voor de duur van de raadsperiode;
2. De volgende personen te benoemen als raadsrapporteurs voor de volgende verbonden partijen;
   - Veiligheidsregio Zaanstreek – Waterland, (1e rapporteur) N.A.M.M. Groen en (plaatsvervangend) L. de Ridder;
   - GGD Zaanstreek Waterland (1e rapporteur) *…vacant…* en (plaatsvervangend) *…vacant…* ;
   - Regionale samenwerking decentralisaties sociale domein (1e rapporteur) L. de Ridder en (plaatsvervangend) G.P. van den Broek;
   - Omgevingsdienst IJmond, (1e rapporteur) N.J. van Baarsen en (plaatsvervangend) M. van Beusekom.

Inleiding:

Op 16 december 2015 heeft de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) het advies Wisselwerking: naar een betere wisselwerking tussen gemeenteraden en bovengemeentelijke samenwerkingsverbanden gepubliceerd.
De conclusie van het advies was dat gemeenteraden afstand tot de bovengemeentelijke samenwerking ervaren. De ROB geeft een aantal adviezen om de ervaren afstand te verkleinen. (Voor het complete rapport zie bijlage 1)

De benoeming van raadsrapporteurs voor gemeenschappelijke regelingen is één van de middelen om de betrokkenheid van de raad bij gemeenschappelijke regelingen te vergroten. Op advies van het presidium wordt voorgesteld om naast de reeds bestaande vertegenwoordiging in de volgende *GR-en 1 (en eventueel een plaatsvervanger) raadsrapporteur te benoemen.

Landsmeer kent de volgende gemeenschappelijke regelingen / samenwerkingsverbanden:
Met benoemde raadsrapporteurs:

- Metropoolregio Amsterdam (Anneriek Verhoef en plv. Jacobien van Boeijen)
- Recreatieschap Twiske-Waterland (Jacobien van Boeijen en plv. Nicole Groen)
- Vervoerregio Amsterdam (regioraad, Lex Raymakers en plv. Nico van Baarsen)

Aan te stellen raadsrapporteurs:

- Veiligheidsregio Zaanstreek – Waterland
- GGD Zaanstreek Waterland
- Regionale samenwerking decentralisaties sociale domein
- Omgevingsdienst IJmond

Gezien de lage invloed van de raad, geen rapporteurs aan te stellen voor:

- Waterlands archief
- Ombudsman Metropool Amsterdam
- SPOOR-raad

Argumenten en afweging:

Het rapport van de ROB ligt er niet voor niets. De onvrede van gemeenteraden neemt toe. Bovendien worden – soms noodgedwongen – steeds meer taken met bijbehorende budgetten ondergebracht bij gemeenschappelijke regelingen. Ook de raad van Landsmeer ervaart afstand en voelt zich ondanks de inzet van het college onvoldoende betrokken bij de GR-en.

Beoogd effect:

De raadsrapporteurs kunnen de grip, controle en sturing op GR-en versterken en ondersteunen.

Raadsrapporteurs ondersteunen de controlerende en kaderstellende rol van de raad. Doordat de verantwoordelijkheid wordt verdeeld, kunnen de rapporteurs zich verdiepen in een gemeenschappelijke regeling en vervolgens de raad adviseren. Dit is een belangrijke uitdaging, omdat gemeenten verantwoordelijk blijven voor goede dienstverleningen en het halen van doelstellingen, ook als diensten zijn uitbesteed.

De raadsrapporteurs hebben een adviesfunctie en coördineren (wanneer bijsturing nodig is) regionaal, ondersteund door de griffie. Zij overleggen regelmatig met de portefeuillehouders, met name, maar niet uitsluitend in de periode wanneer zienswijzen worden geformuleerd.
Raadsrapporteurs en portefeuillehouders kunnen bij het agendapunt ‘mededelingen’ de raad informeren, om de raad als geheel op de hoogte te houden van relevante ontwikkelingen.
Zowel raadsleden als commissieleden kunnen rapporteur zijn.

1. Raadsrapporteurs vergroten de invloed van de raad bij gemeenschappelijke regelingen
2. 2 rapporteurs per regeling maakt onderling overleg en vervanging mogelijk
3. het rapporteurschap kost wel extra tijd en inspanning van sommige raadsleden.

De rapporteur GR heeft zowel een interne als externe rol. De taken van een raadsrapporteur op basis van de gemeenschappelijke aanpak staan hieronder benoemd . Het benoemen van raadsrapporteurs vergemakkelijkt ook de afstemming tussen raden onderling over een gemeenschappelijke regeling.

“De raad benoemt voor de raadsperiode een of meer raadsleden per gemeenschappelijke regeling als rapporteurs. Indien mogelijk en gewenst worden ook rapporteurs benoemd voor andere verbonden partijen. Zij volgen nauwgezet de ontwikkelingen binnen deze gemeenschappelijke regeling. Rapporteurs zijn rapporteur van de raad, niet van de fractie. De meerwaarde, maar ook de verantwoordelijkheid van de rapporteur stijgt boven partijbelang uit. Dit laat natuurlijk onverlet dat alle raadsleden uiteindelijk hun eigen standpunt innemen bij de besluitvorming. Ook voor de rapporteur is er geen enkele belemmering om als raadslid zijn politieke standpunt te bepalen op basis van de feiten die hij als rapporteur heeft aangedragen.”

Vanuit de griffie zal (facilitaire) ondersteuning worden geboden. Vanuit de griffie kan ook de afstemming met de rapporteurs GR uit de andere gemeenten worden geregeld.

Taken rapporteurs:
- volgen de ontwikkelingen en zorgpunten binnen gemeenschappelijke regelingen
- leveren een extra inspanning voor de raad, waardoor een inhoudelijk debat wordt gefaciliteerd
- kunnen een voorzet geven bij het indienen van een zienswijze
- houden contact met en halen informatie bij andere deelnemende gemeenten
- voeren overleg met de portefeuillehouder en stemmen af met ambtelijk coördinerend regievoerder
- rapporteren aan de raad indien nodig bij het agendapunt 'mededelingen'

Positief effect

1. Raadsrapporteurs vergroten de invloed van de raad bij gemeenschappelijke regelingen
   Rapporteurs volgens namens de raad nauwlettend het wel en wee van de gemeenschappelijke regelingen en zijn alert op beïnvloedingsmomenten van de raad.
2. Twee rapporteurs per regeling maakt onderling overleg en vervanging mogelijk.

Negatief effect

1. Het kost extra tijd van raadsleden
   Het rapporteurschap kost extra tijd en inspanning van (buitengewone) raadsleden. Daar staat tegenover dat andere raadsleden worden ontlast. Door de specialisatie op 1 gemeenschappelijke regeling en door verdeling van de regelingen onder alle (buitengewone) raadsleden blijft de extra werkdruk beperkt.

Planning en uitvoering
De werkwijze van de rapporteurs GR zal zich in de praktijk verder ontwikkelen. Onderlinge afstemming tussen de rapporteurs van verschillende GR-en zal er toe bijdragen dat er geleerd wordt van elkaars ervaringen.

Evaluatie
De functie van raadsrapporteurs GR-en zal 1x per jaar in het presidium worden geëvalueerd. Op basis van de evaluatie kan worden besloten of voor alle GR-en / betrokken partijen rapporteurs zullen worden benoemd. Het instellen van raadsrapporteurs zal voor de verkiezingen in 2022 worden geëvalueerd. Evaluatie vindt plaats in september 2021.

Financiële aspecten:
n.v.t.

Communicatie:
De griffie zal de namen van de rapporteurs bekend maken bij de betreffende gemeenschappelijke regelingen en bij de betrokken gemeenteraden (via de raadsgriffies).

Bijlagen:
- Adviesrapport ROB, Wisselwerking

U wordt uitgenodigd tot besluitvorming over te gaan.

De griffier,

Saskia van Dijk

*Wat zijn gemeenschappelijke regelingen?

Een gemeenschappelijke regeling is een publiekrechtelijke overeenkomst tussen bestuursorganen. De gemeenschappelijke regeling is zelf geen rechtsvorm. In de praktijk wordt vaak echter gesproken over de gemeenschappelijke regeling in de betekenis van het gemeenschappelijk openbaar lichaam. Dat is echter niet juist. De gemeenschappelijke regeling is te vergelijken met de statuten bij een privaatrechtelijke rechtspersoon of een privaatrechtelijke overeenkomst. De gemeenschappelijk regeling zelf doet niets, het is een juridisch document.

De samenwerkingsvormen zijn:
- Gemeenschappelijk openbaar lichaam (art. 8 lid 1 Wgr en art. 135 Grondwet)
- Gemeenschappelijk orgaan (art. 8 lid 2 Wgr)
- Centrumconstructie (art. 8 lid 4 Wgr)
- Regeling zonder meer (art. 8 jo. art. 1 Wgr)
- Vanaf 1 januari 2015: de bedrijfsvoeringsorganisatie (art. 8 lid 3 Wgr)

De wet is bovendien aangepast vanwege benodigde (technische) wijzigingen vanwege de invoering van de dualisering, die niet voor de Wgr geldt, en verbetering van de planning- en control cyclus.
(uit p. 57 van het rapport Wisselwerking van de Raad voor openbaar Bestuur van december 2015)